

Ommetje Romeins Maastricht

op 30 april 2018 door Maureen van Brandenburg

In het teken van de Romeinenweek werd gistermiddag door IVN Natuureducatie Limburg het Ommetje Maastricht georganiseerd. Toeristen, maar ook bewoners van de stad wandelden met IVN-landschapsgids Carlo Poolen mee om meer te weten te komen over het Romeins verleden van Maastricht. In het bijzonder werd aandacht besteed aan de Romeinse weg die dwars door de stad heeft gelopen: de Via Belgica.

De wandeling startte bij Derlon Hotel, waar we na een korte introductie afdaalden naar de bijzondere museumkelder. In de vorige eeuw werden hier de resten gevonden van een Romeins heiligdom, dat door de gastvrijheid van de eigenaren van het hotel nog steeds toegankelijk is voor bezoekers. Buiten hebben we het oudste fundament van de Onze-Lieve-Vrouwe-basiliek ontdekt: de grote, grijze

hoekstenen die op het eerste oog doodgewoon lijken. Toch zijn deze waarschijnlijk afkomstig van het fort dat de Romeinen toendertijd hier hebben gebouwd. Vanwege zijn kennis over het landschap, lichtte de gids toe dat deze Naamse steen ook voor veel andere gebouwen in Maastricht, maar ook Luik en Aachen is gebruikt.

Even later stonden we bovenop het kleine bruggetje over de Jeker in het stadspark. Hier stonden we stil bij de naamgeving van Maastricht: volgens velen is deze afgeleid van het Romeinse *Mosa Trajectum* of *Traiectum ad Mosam*. Maar of dat echt zo is, weten we niet! *Traiectum* betekent 'doorgetrokken' en zou duiden op de weg die door de brug de Maas zou overtrekken. Romeinse geschriften waarin deze naam vermeld staat, ontbreken echter.

Via de Hoge Brug en Plein 1992 liepen we door de Rechtstraat. Er werd ons gewezen op de gevelsteen boven nummertje 87, waarna we evenlater begrepen we wat er met de tekst *In Den Steyven Neck* werd bedoeld... Uiteindelijk kwamen we aan op de kruising van de Rechtstraat en de Sint Martinuslaan: de plek waar de wandeling eigenlijk pas écht zou beginnen. Op deze plek kwam via het Duitse Keulen de Via

Belgica onze stad binnen, om vervolgens zijn weg te vervolgen naar het Franse Boulogne-sur-Mer. De weg was van oorsprong waarschijnlijk voornamelijk voor militaire doeleinden bedoeld. In de loop der tijd gebruikten de Romeinen de weg daarna ook voor het vervoeren van granen en andere producten die de militairen, maar ook de bewoners van *Gallia Belgica* nodig hadden.

We liepen langs de St. Martinuskerk en staken de Sint Servaasbrug over om zoveel mogelijk over het oorspronkelijke tracé van de Via Belgica te lopen. Op de Maasboulevard kwamen we uit bij een stenen leeuw op een stalen zuil. Door de uitleg van de gids ontdekten we dat hier de Romeinse houten brug heeft gestaan die ertoe heeft geleid dat de stad Maastricht werd gesticht. Eromheen werd een nederzetting gebouwd die in de Middeleeuwen tot een grote stad is uitgebloeid. Omdat de toleisers in de Romeinse tijd de brug niet onderhielden, is deze tijdens een processie op dramatische wijze ineengestort. Daarna is op de plek van de Sint Servaasbrug een nieuwe brug gebouwd, maar ook deze bleek niet sterk genoeg te zijn. Pas in 1932 werd de brug gebouwd die er tegenwoordig nog staat.

Lopend tussen de smalle straatjes van de binnenstad van Maastricht kwamen we terecht bij de Eksterstraat, die vanwege het meanderen van de Maas wat hoger. Zo'n vijftig meter verder stonden we op de plek waar in de Romeinse tijd een badhuis heeft gestaan: vandaar de naam *Op de Thermes*. De fundamenten staan tegenwoordig nog met gekleurde steentjes aangegeven. Het gebouw stond in de Romeinse tijd in het midden van de nederzetting.

Ondanks de drukte in de Grote Staat liepen we verder over de resten van de oude Romeinse weg. We wandelden over het Keizer Karelplein, waarna we uitkwamen op het laatste stukje Via Belgica in de binnenstad van Maastricht. Vanaf hier liep de weg richting Tongeren, waar hij na ongeveer 300 kilometer de Franse kust zou bereiken. Samen met de gids liepen we daarna nog naar het Vrijthof, waar tijdens de aanleg van de parkeergarage overblijfselen zijn gevonden van een Romeinse begraafplaats. Hier hebben we ten slotte het Ommetje afgesloten dat ons veel heeft bijgebracht over het Romeins verleden van deze bijzondere stad!

Benieuwd naar het hele programma van de Romeinenweek? Kijk dan op het programma op de nieuwe website van [Via Belgica](#). Wil je liever zelf op pad gaan? Download dan de app! Door de route te volgen, kom je vanzelf meer te weten over het Romeins verleden van de omgeving.